

تعلیمات خانه داری در اروپا و آمریکا

کودکستان و کلاسهای مرکزی خانه داری - نوازم و بودجه آن

طریقه تعلیم نظری و عملی

تدبیر منزل یا علم خانه داری پایه و شالودهٔ سیاست مدن و عام اقتصاد است. دول اروپائی برای اصلاح وضعیت مملکت نخست اصلاح زندگانی خانوادگی را هدف آمال خود قرار دادند و از هوا خواهان جدی این اصلاح لوتر آلمانی، یاپ یسول پنجم، فنلن، مادام - دومنته ن، هیپل فیلسوف آلمانی مادام دو کامپان ۱ و ناپلئون اول و عددهٔ دیگر از رجال متفکر بوده اند که در نتیجهٔ مساعی و اشاعهٔ افکار آنان تمام دول معظمهٔ اروپا و امریکا دختران را از اوان طفولیت وبدون فوت وقت برای ادای وظیفهٔ خانه داری تربیت میکنند.

طریقهٔ تعلیم این فن منشاء عقاید و نظریات مختلفه دانشمندان گردیده کتب و مجلات بیشمار در این موضوع طبع و تدوین شده یارهٔ اشخاص بنام اینکه مواد تحصیلی در مدارس ذکور و انات یکسان و یکسنتی باشد اظهار عقیده نمودند که بایستی تدریس خانه داری در مدارس عمومی متروک شده دختران بعد از ختم تحصیلات ابتدائی در کلاسهای مخصوصی به آموختن این فن بیردازند عددهٔ دیگر با این طریقه مخالفت نموده اشکالات چندی را پیش نظر آوردند که از جمله یکی این است که تمام دختران جوان مخصوصاً نولاد دهافین پس از طی تعالیمات ابتدائی باسرع اوقات میخوانند به آموختن یا اشتغال حرفه مخصوصی بیردازند و این کار چند سالی از وقت آنان را تلف میکند یا اینکه عددهٔ کثیری بمرزهای مختلفه متعذر شده از ورود بمدارس خانه داری شانه خالی مینمایند و این اشخاص بی تجربه چون متصدی ادارهٔ خانواده شدند شوهر و اولاد را باخود بگودال پریشانی و بدبختی سر نگون میکنند. لذا در تمام مدارس دخترانه و حتی مدارس مختلط (یسر و دختر) بایستی قسمت خانه داری سطر برجستهٔ پروگرام قرار بگیرد.

در ممالک نازونی و اسکاندیناوی و آلمان و اتریش و بعضی دیگر شرکت زن و مرد را در اصلاح اساس خانواده لازم دانسته برای پسرها نیز مثل دخترها تدبیر منزل را مفید میدانند باین تفاوت که پسرها در دروس نظری با دختران شرکت جسته فقط در برخی از قسمتهای عملی مانند طباشی و خیاطی که مخصوص دخترهاست پسرها بکار نجاری و آهنگری میردازند. در ممالک مذکور عام خانه داری در تمام دوره های تحصیلی ابتدائی و متوسطه تدریس شده رفته رفته کامل تر میگردد بطوریکه دامنهٔ آن از کودکستانها شروع شده و قلّهٔ آن در دانش سراها قرار می گیرد.

کودکستان خانه داری ۲ جهت اطفال خرد سال نتیجهٔ فکر يك نفر نوع پرور

Hippel . Mme de maintenon, Fénelon . Pape Paul V . Luther - ۱

Mme Campan .

Jardin de menage - ۲

امریکائی میس هون تنگن است که جهت کاشتن تخم صفتا حسنه در مغز لطیف وبا استعداد کودکان در سال ۱۸۷۶ در نیویورک تاسیس نمود و بجای بازیهای فربل بازیهای خانه داری را مرسوم کرد و مدال کرد که ذوق فطری و تمایلات شخصی اطفال برای این قبیل مشغولیتها آماده تر است. این بازیها که شامل وظایف مهم خانه داری میباشد بشش قسمت میشود و هر قسمتی را در ظرف یکماه با اطفال میاموزند از این قرار: آتش افروختن و بکار بردن لوازم مطبخ - میزچیدن پذیرائی مهمان - آماده کردن تخت خواب - جاروب کردن - شستشو - بچه ها بصورت ظاهر با شوق و نشاط با اسبابهای کوچک که همه شبیه اثنایه حقیقی میباشد بازی میکنند اما در واقف روش زندگانی آنیه را میاموزند؛ یکی مهمان شده دیگری پذیرائی میکند آن یکی تخت خواب عروسک را آماده مینماید، طفل دیگر به نظیف اسباب اطاق و چیدن آنها در محل مخصوص خود میبردازد و در موقع کار، بستن سر و داشتن یتش بند را فراموش نمینماید. از طرف دیگر دستور مکارم اخلاق را بصورت سرودهای جالب توجه و موسیقی ترتیب داده اطفال آنها را با آهنگ جذاب و ملیح خود میخوانند و نتایج آن برای همیشه در مغز آنها جایگیر میشود. این بازیها با احتیاج اطفال براه رفتن و حرف زدن و چیزی را از جایی بجائی نقل دادن کاملاً موافق است. امروز اغلب معالک عالم از قبیل انازونی کانادا انگلستان آلمان و ایتالیا این طریقه را برای کود کستان ها اختیار کرده اند.

در دبستانها نیز به تناسب سن و لیافت بچه ها بعضی از خدمات نظافت و نظم را بعهده آنها محول میکنند مثلاً کودکان لباس خود را ماهوت پاک کن زده میاویزند، کفشها را واکس میزنند، میز خودشان را رنگ میکنند، ظروف غذا را میشویند و باغچه مدرسه را گلکاری میکنند.

کلاسهای مرکزی خانه داری ۲ - اصول خانه داری بدو قسمت میشود معلومات

عملی و نظری. جهت تهیه مکان و لوازم تعلیمات عملی چند طریقه معمول است: در بعضی از شهرها هر مدرسه مطبخ و محل شستشو و اثنایه مخصوصی فراهم میکند ولی در اغلب شهرهای پر جمعیت محض رعایت صرفه جوئی به تاسیس کلاسها با دارالعملهای مرکزی اکتفا میکنند که هر مدرسه بنوبه خود در روز معین شاگردانرا بدانجا میفرستد چنانکه در یکی از شهرهای انگلستان جهت ۵۰۹ مدرسه ۱۸۵ کلاس مرکزی دایر شده و در دهکدهها که مدیر در مدرسه سکنی دارد از مطبخ عمارت مدیر استفاده میکنند. لوازم کار را حتی الامکان ساده و معمولی و باقیمت مناسب خریداری میکنند که موافق صرفه جوئی و حفظ الصحه بوده همه کس استطاعت تهیه آنها داشته باشد.

مخارج غذا - مخارج این کار بدو شکل تادیه میشود در امریکا غالباً غذا را خیلی

کم و فقط بقدریکه نشان دادن طبع آن مقدور باشد حاضر میکنند و قیمت آنها که چیز زیادی نمیشود در بودجه مدرسه منظور میدارند بعکس در انگلستان خورا کهارا بقدر کمایات ناهار شاگردان و مامانیکه مشغول کار هستند طبخ نموده ولی مخارج آن بعهده خود شاگردان و معاملات میباشد. برای اتوکشی و شستشو هر شاگرد از منزل خود چیزی ازالبسه و اشیاء خانوادگی میآورد اما هنگام شیوع امراض مسریه چندی این کار را متروک میگذارند.

طریقه تدریس عملی - دروس عملی در مدارس ابتدائی از کلاسهای پنجم و ششم

شروع میشود که شاگردان لافل یازده تا چهارده سال داشته باشند و عده شاگردان هر کلاس در دبستان یا دبیرستان از ۲۰ و ۲۴ نفر تجاوز نمیکند که هنگام کارهای عملی به ۵ و ۶ نفر تقسیم میشوند. بطوریکه وضعیت یک خانواده را پیدا کند و بقدر مقدور آنها را تحت تفتیش و نظارت شاگردان کلاسهای بالاتر که میل معدنی دارند قرار میدهند و در این تعلیمات بجای همچشمی و رقابت طریقہ تعاون و اصول و شرائط کامیابی در زندگانی خانوادگی را دخالت کلی داده و در هر موقع دروس عملی را بانظری ربط میدهند. خرید اجناس و ارزاق غذا توسط شاگردان و براهنمائی مریبان صورت میگردد. در هر درسی یکی از محصولات نوشتن دفتر مخارج را عهده دار میشود و مواظبت میکند که از میزان بودجه منظور شده تجاوز نکند و دیگری مدت طبخ را از روی ساعت معین میکند و تمام عملیات از روی نظم و ترتیب مخصوصی که سبب آسانی کار و صرفه جوئی وقت است انجام میگردد.

دروس نظری - آنچه را معلمات شفاهی یا بوسیله کتب تدریس میکنند بفراخور فهم شاگردان با دلایل علمی و صحیح بیان میشود و پس از طبخ یا بکنفر ریز مخارج را روی تخته سیاه نوشته خواص و مواد مغذی اجناسیکه درخور آنها بکاررفته است بیان میکنند. ترقی یا تنزل ارزاق را در هر فصلی از سال میسنجد و از روی جدولهای مخصوص قسمتهای گوشت هر حیوان و خوراکی که با آن تهیه میشود شرح میدهد. در قسمت شستشو علت جوشدن لکه ها بوسیله دواتیکه مصرف شده است متذکر میگردد، خاصیت صابون و غیره را ذکر میکند. هر شاگرد دفتر مخصوصی دارد که مطالب ذیل را در آن یادداشت میکند: (۱) اسم و مواد مغذیه اجناسیکه جهت خوراک مصرف شده است. (ب) مختصری از طریقہ طبخ آن غذا. (ج) مدتیکه برای طبخ لازمست. (د) مقدار غذا برای هر نفر و قیمت آن. بعلاوه شاگردان یک روزنامه کلاسی دارند که خلاصه دروس و نصایحیکه به آنها داده شده است یادداشت میکنند.

جایزه دادن بشاگردان با دقت که وظایف محوله را خوب انجام میدهند معمول است ولی این جایزه مقداری وجه نقد یا یک دفتر بانک است که مخصوص صرفه جوئی میباشد و معام طریقہ بکار بردن آنرا بدوق شاگرد میگردد.

در سال ۱۹۰۰ درباریس یک کنگره بین الممالی تعلیمات منعقد گردید که خلاصه مواد اساسی مرامنامه آنها از این قرار است: اولاً کنگره با اینکه تعلیمات خانه داری از سایر مواد تحصیلی مجزا شود مخالفت نموده و آنرا در تمام دوره های تحصیلی حتی در دانش سراها و امتحان پروفیسور لازم میشمارد. موادیکه بایستی تدریس شود این طور تقسیم میکند: **خرید و نگاهداری ارزاق و آذوقه - طبخ غذا - میزچینی - خیاطی - شستشو و اتو کشی - مواظبت اثاثیه و البسه - حفظ الصحه خانه و خانواده - پرستاری مریض - بچه داری و تربیت اولیبه کودکان - باغبانی.**

این کنگره تدبیر منزل را برای سرانهم لازم میدانند تا هر دو جنس متفقاً قواعد و وظایف حیات خانوادگی و اجتماعی را عملاً یاد بگیرند و غایبه آمال آنها در تمام شئون زندگانی و احساسات پدر و مادری یکسان و همراه باشد.

حاجت بیان نیست که در آغوش چنین تربیت صحیحی افراد جامعه راه کامیابی و سعادت و تولید ثروت را آموخته چرخ تمدن بر مدارمتین و منظمی سیر خود را ادامه میدهد.

دانش سرای مرکزی دختران - بدر الملوك بامداد